

SVENSKA
BOTANISKA
FÖRENINGEN

1(8)
2017-11-16

YTTRANDE

Svea Hovrätt
Mark- och miljööverdomstolen
Box 2290
103 17 Stockholm

Ansökan om tillstånd till bergtäkt och vattenverksamhet på fastigheten Bunge Ducker 1:64 i Gotlands kommun (Mål nr M 5431-14), 7 bilagor

Svenska Botaniska Föreningen har förelagts att yttra sig i rubricerat mål med anledning av att domstolen nu återupptagit handläggningen av målet sedan Högsta förvaltningsdomstolen den 29 juni 2017 efter rättsprövning fastställt Regeringens beslut om Natura 2000 den 31 augusti 2015, M2015/1508/Nm.

Högsta förvaltningsdomstolen har genom rättsprövningen avgjort och enhälligt i dom lagt fast att Regeringens beslut

- * inte strider mot kraven i 7 kap 2 § RF,
- * inte är hinder för en rättvis rättegång i RF och EU:s Rättighetsstadga,
- * inte är något hinder för rättvis rättegång enligt EKMR,
- * inte är något hinder mot proportionalitetsprincipen

Svenska Botaniska Föreningen

vidhåller sina synpunkter i målet, åberopar tidigare ingivna skrivelser i målet samt nedanstående och preciserar sina yrkanden enligt följande:

yrkar att Nordkalks ansökan om tillstånd till bergtäkt och vattenverksamhet på fastigheten Bunge Ducker 1:64, Gotlands kommun, avslås och att Mark- och miljödomstolen undanröjer domen den 2 juni 2014.

yrkar att Mark- och miljööverdomstolen självständigt avgör målet utan att höra Mark- och miljödomstolen eller EU-domstolen.

Nordkalks vägrar komplettera ansökningshandlingarna för att eliminera identifierade brister. Bolaget skapar en situation som utifrån en ofullständig täktansökan gör det enklare för Mark- och miljööverdomstolen att pröva målet enligt Högsta domstolens beslut den 18 juni 2013 att återförvisa målet till Mark- och miljödomstolen (*"gör om, gör rätt"*). Nordkalk yrkar att Mark- och miljööverdomstolen i prövningen inte ska tillämpa gällande lagregler om Natura 2000. Domstolen kan omöjligen med Nordkalks inställning ge samhället och parterna en dom som fyller Högsta domstolens rättegångskrav. Om så inte är fallet på grund av Nordkalks ställningstaganden, synes det i sak inte meningsfullt att hålla huvudförhandling i målet. Föreningen vill därför att Mark- och miljööverdomstolen nu avgör målet utan ytterligare tidsutdräkt. Ansökan ska avslås, då domen 2014-06-02 strider mot lagen, och tillstånd inte kan lämnas inom bevarandeområde Bunge Ducker med prioriterade naturmiljöer. Skäl att inhämta förhandsavgörande i EU-domstolen föreligger inte.

Svenska Botaniska Föreningen

Adress/Address
Norbyvägen 18A
SE-752 36 Uppsala
Sweden

Telefon/Telephone
Nat. 018 – 471 28 91
Int. 0046 - 18471 28 91

Website/ E-mail
www.svenskbotanik.se
info@svenskbotanik.se

Nordkalk godtar inte Högsta förvaltningsdomstolens dom (aktbilaga 206), eftersom bolagets yrkanden inte fått genomslag. Nordkalk kritiserar statens beslut om Natura 2000 men bortser från EU-kommissionens och Art- och habitatdirektivets krav, som Sverige mot bakgrund av bland annat Riksdagsbeslut inte kan frångå.

1. Natura 2000-området Bästeträsk

Regeringens beslut den 31 augusti 2015, M2015/1508/Nm, att till EU-kommissionen anmäla ett utvidgat Bästeträskområde att ingå i det ekologiska nätverket Natura 2000, har efter begärd rättsprövning av Nordkalk och SMA Mineral fastställts av Högsta förvaltningsdomstolen den 29 juni 2017.

Av handlingarna i Högsta förvaltningsdomstolens rättsprövning (akt 34, Mål nr 6337-15) av SMA Minerals och Nordkalks begäran om rättsprövning framgår att *"Dessa (Miljöbalkens) regleringar innebär i praktiken att, som i detta fall, stenbrytning i någon omfattning omöjliggörs så fort ett område nomineras som Natura 2000-område"*. Detta är riktigt. Nordkalk är medveten om lagstiftningens innebörd och konsekvenser.

Nordkalk har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen (akt 229) ska bortse från statsmakternas beslut om Natura 2000 och gällande lagregler vid prövningen av bolagets täktansökan.

Nordkalk och Natura 2000

Nordkalks upplevda problem med Natura 2000 är självförvållade, då bolaget själv vill ge sig tolkningsföreträdare och felaktigt kunna tillämpa lagregler om Natura 2000 på sin mark inom och kring fastigheten Bunge Ducker 1:64. Föreningen sammanfattar åren 2003-17:

EU-kommissionen och Sveriges Regering kom 2003 vid utvärderingsmötet av Natura 2000 i Boreal region, överens om att Sverige skulle komplettera och anmäla nya områden för att eliminera brister i Natura 2000. Ojnaremyr uppfyller kvalitetskraven för att ingå i Natura 2000, föreslogs och överlämnades till Regeringen i januari 2006 för att Sverige skulle fullgöra sina åtaganden gentemot EU. Nordkalk ville inte godta förslaget att anmäla Ojnaremyr, som efter kvalitetsgranskning tillstyrkts av Naturvårdsverket och överlämnats till Regeringen för beslut. Nordkalk skrev i oktober 2005, att *"Det kan inte utslutas att ett utpekande av Ojnaremyr som Natura 2000-område även skulle kunna medföra hinder eller begränsningar för utbrytning av kalksten på den angränsande fastigheten Bunge Ducker 1:64. I förlängningen kan detta medföra mycket negativa konsekvenser för Nordkalks verksamhet på Gotland"*.

Ojnaremyr har sedan januari 2006, när Regeringen mottog förslaget, skydd genom Art- och habitatdirektivet (se EU-domstolens vägledande domar rörande habitatdirektivet, t ex Santona Marsches – Mål C 355/90 och EU-kommissionens vägledning om habitatdirektivet). Skyddet beaktas inte i domen 2009. Föreslagna objekt till Natura 2000, som Ojnaremyr, ska jämföras med till EU-kommissionen anmälda områden för att inte förhindra EU-kommissionen fullgöra sitt uppdrag. Nordkalk har rätt – ett utpekande innebär att lagstiftningen har en räckvidd som omfattar även omgivande marker. I detta fall, praktiskt taget hela det planerade täktområdet,

Svenska Botaniska Föreningen

Adress/Address
Norbyvägen 18A
SE-752 36 Uppsala
Sweden

Telefon/Telephone
Nat. 018 – 471 28 91
Int. 0046 - 18471 28 91

Website/ E-mail
www.svenskbotanik.se
info@svenskbotanik.se

vilket framgår av aktbilaga 183-187. Nordkalk har motsatt sig att komplettera ansökan med geohydrologiska utredningar.

Nordkalk uppvaktade både Miljö- och Näringsdepartementet i februari 2006 för att Ojnaremyr inom fastigheten Bunge Ducker 1:64 skulle avlägsnas som Natura 2000-område av Regeringen. Området fanns inte bland områden som Regeringen anmälde till EU-kommissionen den 4 maj 2006 utan fick som dåvarande miljöministern redovisade i Sveriges Riksdag den 19 september 2006 bli en senare fråga: ”Kompletteringar av Natura 2000-nätverket kan komma att ske när ett fullständigt kunskapsunderlag om bland annat Ojnare myr finns tillgängligt”.

Nordkalk har inte läst eller förstått beslutet utan tolkat regeringsbeslutet 4 maj 2006 felaktigt. Regeringen lät förslaget/ansökan vila utan ställningstagande. Ärendet att anmäla Ojnaremyr låg oavslutat på Regeringens bord i mars 2012. Nordkalks tolkning att Regeringen beslutat att Ojnaremyr inte skulle anmälas till Natura 2000 är felaktig och saknar stöd i Regeringsbeslut, men fick anmärkningsvärt nog trots detta genomslag hos Miljööverdomstolen i domen 2009:

”Regeringen har .....valt att inte skydda den del av Bunge Ducker 1:64..... Det får förutsättas ha skett med synsättet att de ovan berörda intressena skulle kunna vara förenliga med varandra och att materialutvinningen inte skulle omöjliggöras. Detta får bilda utgångspunkten också vid tillståndsprovningen”. Domen 2012, som Högsta domstolen upphävde 2013, utgick felaktigt från att domen 2009 var riktig. Domen 2009 strider mot Art- och habitatdirektivet.

Högsta domstolen upphävde 2013 den senaste domen från Mark- och miljödomstolen samt Mark- och miljööverdomstolen. Varför ville inte överdomstolen skydda Ojnaremyr som EU-direktivet föreskriver och varför ville inte domstolen inför domen 2009 förvissa sig om – som överdomstolen t ex gjorde den 10 april 2015, då detta mål (M 5431-14) vilandeförklarades – att ”regeringens beslut i frågan om det aktuella området ska ingå i ett Natura 2000-område har sådan betydelse för provningen av målet att det är av synnerlig vikt att den frågan avgörs före huvudförhandling och dom i målet”. **Nordkalk visste, berättade för Regeringen 2006 och skrev 2005 att Ojnaremyr var ett hinder för kalkbrytning.**

EU-kommissionen skrev till Regeringen 2012-02-06, EU-Pilot 2958/2012/ENVI – Kalkbrott i Bunge Ducker 1:64 (Gotland): ”Mot bakgrund av den tillgängliga informationen förefaller det därmed finnas tecken på att kalkstensutvinningen felaktigt har beaktats i den svenska urvalsprocessen. På så sätt har kommissionen hindrats från att korrekt utföra sin uppgift att skapa ett sammanhängande nätverk av Natura 2000-områden.” Regeringen lämnade den 12 april 2013 besked att anmälda områden till Natura 2000, som inte Regeringen då tagit ställning till, måste föreslås på nytt med uppdaterad information. Detta gällde bland annat Ojnaremyr. EU utvärderade 2013-14 områden som EU:s länder anmält från olika regioner till Natura 2000 och fann brister i systemet (www.eea.europa.eu), som är viktigt underlag för EU:s uppföljning. EU-kommissionen skrev den 1 april 2015 till Regeringen ”Med tanke på den tillgängliga informationen verkar det alltså finnas tecken på att kalkstensutvinningen felaktigt har tagits i beaktande i utseendeprocessen av de svenska myndigheterna och därmed hindrat

Svenska Botaniska Föreningen

Adress/Address
Norbyvägen 18A
SE-752 36 Uppsala
Sweden

Telefon/Telephone
Nat. 018 – 471 28 91
Int. 0046 - 18471 28 91

Website/ E-mail
www.svenskbotanik.se
info@svenskbotanik.se

kommissionen från att korrekt utföra sin uppgift att skapa ett sammanhängande nät av Natura 2000-områden.” Regeringen beslutade anmäla Bästeträsk-området med Bunge Ducker 1:64 och Ojnaremyr till EU-kommissionen för att ingå i Natura 2000 den 31 augusti 2015.

Nordkalks begäran att domstolen inhämtar ett förhandsavgörande av EU-domstolen är anmärkningsvärd och obefogad, då Regeringen med sina myndigheter liksom Högsta förvaltningsdomstolen, som framgår av ovanstående, korrekt har tillämpat Art- och habitatdirektivet. Ojnaremyr och kringliggande marker ska sedan januari 2006 behandlas som ett Natura 2000-område, vilket EU-domstolen bekräftat i olika förhandsavgöranden (Santana-domen C 355/90, punkt 22): Direktivets syfte skulle inte kunna uppnås, om kraven på prövning gentemot direktivets syfte först skulle gälla, när ett område är utpekad. EU-domstolen har upprepade gånger i förhandsbesked fastslagit, se t ex målet C-117/03 (punkt 26, 27 och 29), att områden av gemensamhetsintresse ska skyddas från och med den tidpunkt de är identifierade, även om de inte är formellt utpekade (aktbilaga 120). Enligt EU-kommissionens vägledningsmanual (artikel 6, sid 13) innebär domarna att det faktum att en medlemsstat inte klassificerat ett område som särskilt bevarandeområde inte frigör medlemsstaten från skyldigheten att skydda områden som enligt vetenskapliga kriterier bör skyddas.

Nordkalks yrkande bör avslås.

Nordkalk har själv valt och avgränsat platsen för tåkten i ansökan med det föreslagna Natura 2000-området Ojnaremyr på fastigheten Bunge Ducker samt Natura 2000-områdena Bästeträsk, Bräntings haid och Gildarshagen, vilka alla riskerar att utsättas för oreparerbara skadeverkande åtgärder vid tåkt. Bolagets ansökan om tåkttillstånd är daterad den 28 april 2006. Tåktens lokalisering har Nordkalk avgjort trots habitatdirektivets skydd av Ojnaremyr, som sedan 2015 ingår i Natura 2000-området Bästeträsk. Den planerade tåkten omfattas och/eller omges av skyddsbestämmelser enligt 8 § miljöskyddslagen (Regeringsbeslut), 7 kap 4 och 27 §§ miljöbalken i form av naturreservat resp Natura 2000-områden (Länsstyrelse- resp Regeringsbeslut). Bolaget visste 2005, som framgår ovan, att skyddsbestämmelser och intilliggande ”Natura 2000-område skulle kunna medföra hinder eller begränsningar för utbrytning av kalksten”.

2. Mark- och miljödomstolens överklagade dom 2014

Svenska Botaniska Föreningen yrkade 2013 att Mark- och miljödomstolen skulle avslå Nordkalks rubricerade ansökan (bilaga 1). Föreningens liksom andras yrkanden prövades inte, då domstolen inte förstod innebörden av Högsta domstolens beslut 2013 och inte heller hur art- och habitatdirektivet och miljöbalken ska tillämpas korrekt. Nu bekräftar nya undersökningsresultat – efter yttrandet 2015-01-09 (bilaga 3) – Föreningens ställningstaganden i målet sedan 2006, felaktigheter i tåktansökan och fakta som domstolen inte beaktat i prövningen av tåktansökan. Föreningens skrivelser i bilaga 1, 2 och 3 får med komplettering av bifogade fakta (bilaga 4-7) prövas av Mark- och miljööverdomstolen, som lämnade prövningstillstånd i målet i september 2014.

Resultaten visar att Nordkalks påståenden 2009 till Miljööverdomstolen om såväl kalkberggrundens struktur och funktion som hydrologi är felaktig och orealistisk men fick trots detta stöd av SGU. SGU har under ny verksledning insett, att myndigheten varit partisk och lämnat felaktiga uppgifter om geohydrologi som uppenbart gynnat Nordkalk och som SGU inte längre vill ta ansvar för. SGUs felaktigheter har varit domstolarnas utgångspunkt i 2009, 2012 och 2015 års domar. Slutsatsen är att omfattande irreversibla skadeverkningar på Natura 2000-områden blir resultatet.

Det bristfälliga och felaktiga underlagsmaterialet blir inte bättre av att Nordkalk gång på gång upprepar påståendet ”*Utredningsunderlaget ... är exceptionellt omfattande och innefattar bl a mycket omfattande hydrologiska utredningar, biologiska inventeringar, tekniska skyddsåtgärder, mångåriga mätserier och ett sofistikerat kontroll- och uppföljningsprogram.*” Om Nordkalk inte tar fram ett kvalitativt sakligt och riktigt underlag – vilket inte skett i målet – blir bolagets slutsatser aldrig trovärdiga. Föreningen har i skrivelser efter 2005 påtalat brister och felaktigheter i Nordkalks ansökningar, vilka nu återoparas på nytt.

1. Geohydrologi .....Naturvårdsverket 2015 (aktbilaga 183-187)

Naturvårdsverket har med hjälp av Kungliga Tekniska Högskolan under 2015 genomfört geohydrologiska undersökningar inom fastigheten Bunge Ducker 1:64, vilka redovisades till domstolen den 5 november 2015 (akt 183-187). Resultaten visar att kalkberggrunden är genomsläpplig, att vatten rör sig genom området och att hela fastigheten ingår i ett sammanhängande geohydrologiskt system med omgivande markområden. Ingrepp - såsom täktansökan handlar om - resulterar i irreversibla skadeverkningar på vattenberoende naturtyper och arter inom Natura 2000-område, vilka ska skyddas enligt Art- och habitatdirektivet mm, oberoende av var på fastigheten Bunge Ducker 1:64 ingreppet sker. Undersökningsresultaten visar också att det inte finns något ytligt geologiskt hinder för vattenutströmning från området som Nordkalk uppgivit. Resultaten visar att vegetation och arter i området är direkt beroende av vattnets rörlighet, dess fysikaliska och kemiska egenskaper samt kalkberggrunden som vattnet tränger igenom. Området måste vara intakt om struktur och funktion ska bevaras och gynnsam bevarandestatus kunna bibehållas. Undersökningsresultaten är odiskutabla och överensstämmer med verkligheten!

2. ”Det smärtar SGU” som ber om ursäkt ..... (bilaga 4)

SGU har under ledning av Generaldirektören Lena Söderberg den **9 mars 2016** i ”*Råd för samhällsbyggnad*” ”bett om ursäkt” (bilaga 4) för att SGU har lämnat felaktiga och ofullständiga fakta i svepande formuleringar, vilka resulterat i felaktigheter och misstolkningar i miljödomstolar och domslut. ”Det smärtar att SGU inte reviderat den bild som man gav 2009, där det påstås att det inte finns någon vattenbrist på Gotland och att det var täta lager i botten på Nordkalks planerade täkt. Senaste domen hävdar fortfarande att SGUs yttrande från 2009 är rätt.” ”Framfördes att Naturvårdsverket och SGU haft lite olika infallsvinklar på det här ärendet och har haft konstruktivt möte kring detta.” Alla våta marker har generellt uppfattats som våtmarker oberoende av naturtyp. Avslutningsvis ”konstaterades att om SGU fått frågan idag hade SGU formulerat sig annorlunda” än 2009.

Svenska Botaniska Föreningen

Adress/Address
Norbyvägen 18A
SE-752 36 Uppsala
Sweden

Telefon/Telephone
Nat. 018 – 471 28 91
Int. 0046 - 18471 28 91

Website/ E-mail
www.svenskbotanik.se
info@svenskbotanik.se

Nordkalk hade stöd av SGUs representant vid huvudförhandlingen 2009 genom uttalanden som är geohydrologiskt felaktiga och som resulterat i felaktiga slutsatser i miljödomstolarnas domar om hydrologi, geologi, naturmiljö mm. Föreningen har kritiserat SGU skarpt i skrivelser till domstolen. SGUs ursäkt omfattar inte de muntliga uttalanden som samme representant för SGU felaktigt hävdade 2009 (jfr bilaga 6) och blivit miljööverdomstolens utgångspunkt i domen 2009.

Nordkalks och SGUs uppfattning 2009 att täktverksamhet inom Bunge Ducker 1:64 inte skadar hydrologin i området, dess naturmiljö, naturtyper och arter och inte skulle skada Natura 2000-område är felaktig. I själva verket är det fullständigt orimligt att täktverksamheten inte skulle åstadkomma långsiktigt irreversibla skador. Ingen domstol, som lämnat Nordkalk tillstånd, har förvissat sig om att naturmiljön inte utsätts för allvarliga otillåtna skadeverkningar.

Miljökonsekvensbeskrivningen är felaktig, grundläggande data saknas och obekräftade påståenden om hydrologin är felaktiga och/eller motsägelsefulla. Miljökonsekvensbeskrivningen ska inte godkännas, eftersom Natura 2000-område allvarligt skadas av täktverksamheten. Samtliga domstolsprövningar har hittills funnit att tillstånd krävs enligt 7 kap 28 a § miljöbalken. I de fall tillstånd lämnats med stöd av 7 kap 28 b § har det skett utan att domstolen förvissat sig om att undersökningsresultaten är korrekta och fullständiga som Högsta domstolen och lagen kräver. Nordkalk insåg att miljökonsekvensbeskrivningen 2009 med redovisade åtgärder var ogenomförbar och ändrade översilningen 2011-12 till att anlägga sildammar, åtgärder som är än mer orealistiska och skadeverkande, vilket framgår av akt 183-187. Högsta domstolen beslöt 2013 att upphäva 2012 års dom inklusive miljökonsekvensbeskrivning. Mark- och miljödomstolens dom 2014 fyller inte elementära juridiska krav – domstolen har inte prövat täktens inverkan på hydrologin, vilket kritiserats (se bilagan till bilaga 3, 2015-01-09). Vidare har domstolen utan underlag fastslagit att Natura 2000-området Gildarshagen inte skadas, om vattnet försvinner. Mättat kalkhaltigt vatten i stor mängd är botaniskt och vetenskapligt ett absolut krav för att kalktuff ska bildas och Bluttmo kalkkärr ska kunna fortleva. Nordkalk har inte undersökt faktiska förhållanden i Gildarshagen, eftersom bolaget felaktigt uppgivit att geologiska hinder förelåg för att vatten skulle kunna röra sig mot området. Undersökningsresultaten 2015 (akt 183-187) visar att det uppenbart inte existerar något ytligt geologiskt hinder för vattenutströmning från området som Nordkalk påstått. Det är fortfarande inte klarlagt hur stor andel av vattentillförseln som kommer från Nordkalks resp SMA Minerals mark- och vattenområde.

Nordkalk påstår att kalkberggrunden är tät men har alltid motsatt sig att utföra kompletterande hydrologiska pumpundersökningar för att inte riskera torrlägga omgivningen och skada naturmiljön. Bolaget tror sig inte få tillstånd att utföra undersökningen och har inte heller sökt tillstånd. Gotlands kommun genomförde 2004 grundvattenpumpningar, 2 år innan Nordkalk ansökte om täkttillstånd, och tvingades efter kort tid (1 månad) avbryta pumpningen för gott, då stora arealer, även på långt avstånd från pumpstationen dränerades – kalkberggrunden läcker.

Numera råder enighet bland hydrogeologiska experter i målet, såväl hos myndigheter (inkl SGU och Region Gotland) som organisationer (inkl Nordkalks hydrogeologiske expert, bilaga 3) att Nordkalks redovisning är felaktig, vilket framgår av detta och tidigare yttranden.

Svenska Botaniska Föreningen

Adress/Address
Norbyvägen 18A
SE-752 36 Uppsala
Sweden

Telefon/Telephone
Nat. 018 – 471 28 91
Int. 0046 - 18471 28 91

Website/ E-mail
www.svenskbotanik.se
info@svenskbotanik.se

3. Kalkfyndigheter på Gotland (bilaga 5)

Det är sedan länge välkänt att det finns större områden på Gotland med kalk av god kvalitet. Större kalkstensförekomster finns på mellersta Gotland (bilaga 5, karta sid 2). SGU har efter egna översiktliga undersökningar uppgett att det finns mäktiga lager av revkalksten med en kvalitet, lämplig för olika industri- och samhällsändamål av samma kalkstentyp och ursprung som i Bunge. Nordkalk har i Miljööverdomstolen 2009 framhållit att någon annan känd plats för brytning av kalk med samma goda kvalitet som i Bunge inte finns. *”Vad Nordkalk anfört angående förutsättningarna för att bryta kalk på annan plats och kalkkvaliteten i Bungeområdet har bekräftats av SGU, som är central förvaltningsmyndighet för frågor om landets geologiska beskaffenhet och mineralhantering”* (MÖD, domen 2009).

”Miljööverdomstolen har, till skillnad mot miljödomstolen, som utgångspunkt för prövningen att någon realistisk alternativ plats för brytning av kalk av den kvalité som Nordkalks kunder efterfrågar, saknas i närområdet ...” (2009, sid 12 i domen).

JO fastslog 2010 om SGUs handlande att *”Detta har undergrävt tilltron till myndighetens förmåga att agera som expertorgan och som företrädare av allmänna intressen”*. Det är oklart, om den statliga myndigheten SGU, tillika avlönad uppdragstagare hos Nordkalk, företrätt statens eller Nordkalks intressen i detta sammanhang. SGU:s bedömning har, som JO skriver, utgjort *”ett synnerligen viktigt underlag vid domstolarnas bedömning av de geologiska och hydrologiska konsekvenserna av den sökta verksamheten”*.

Kunskapen om kalkstensförekomstens utbredning i stort fanns hos SGU och geologiskt sakkunniga långt före domen den 9 oktober 2009. SGU presenterade i november 2009 en ny gotländsk geologisk karta med kalkförekomster (bilaga 5). SGUs uppträdande och felaktigt lämnade uppgifter i domstolarna - både de i ursikten och under domstolsförhandlingarna – för att gynna Nordkalk är oprofessionellt och oacceptabelt. Miljööverdomstolens utgångspunkt i 2009 års dom är lika odiskutabelt felaktiga.

4. Region Gotland (Gotlands kommun)

Region Gotland är införstådd med att täktverksamhet påverkar och skadar vattenförsörjningen, vilket är välkänt sedan 2004, då kommunens egna grundvattenpumpningar fick avbrytas, då de efter kort tid dränerade kvadratkilometerstora arealer.

Region Gotland (dåvarande Gotlands kommun) fick en miljon kronor av SMA Mineral enligt avtal 1998 (bilaga 7) som kompensation för vattenförluster samtidigt som *”Gotlands Kommun förbinder sig att inte ställa krav mot Svenska Mineral, ... om ytterligare ersättning för den negativa påverkan från brytningen och förädlingen av kalksten i kalkstensfyndigheten Stucks på tillrinningen av vatten till Hau träsk och indirekt vattenförsörjningen till bl.a. Fårösunds samhälle, ...”*

Region Gotland har uppenbarligen på grund av avtalet tillstyrkt Nordkalks och SMA Minerals ansökan om täkttillstånd. Regionen anser säkert att de båda bolagen ska behandlas på samma

Svenska Botaniska Föreningen

Adress/Address
Norbyvägen 18A
SE-752 36 Uppsala
Sweden

Telefon/Telephone
Nat. 018 – 471 28 91
Int. 0046 - 18471 28 91

Website/ E-mail
www.svenskbotanik.se
info@svenskbotanik.se

SVENSKA
BOTANISKA
FÖRENINGEN

8(8)
2017-11-16

sätt, eftersom täkten planeras i samma vattenavrinningsområde och inte vill bryta ingånget civilrättsligt avtal med SMA Mineral.

Tillstånd strider mot 7 kap 28 b och 29 § § Miljöbalken

Förutsättningar att lämna tillstånd med stöd av 7 kap 28 b och 29 §§ Miljöbalken saknas såväl i den överklagade domen som efter Regeringens anmälan av det nya Natura 2000-området Bästeträsk 2015-08-31. Nordkalk har själv valt platsen för brottet som är den sämsta tänkbara. Alternativa lösningar saknas inte och har inte heller prövats seriöst. Nordkalk, som är internationellt verksam, förfogar över ett flertal områden både på Gotland och på andra platser inom och utom landets gränser. Inte heller finns tvingande orsaker av väsentligt allmänintresse att lämna tillstånd i det aktuella området. Det finns inte möjligheter eller åtgärder som skulle kunna kompensera förlorade miljövärden, så att syftet med skyddet enligt 7 kap 27 § Miljöbalken skulle tillgodoses om tillstånd lämnades.

Föreningen yrkar att Nordkalks ansökan ska avslås.

Vänliga hälsningar

Göran Mattiasson
Vice ordförande,
Svenska Botaniska Föreningen

Bilagor

- Bilaga 1 SBFs Yttrande 2013-11-21 till Mark- och miljödomstolen (Mål M 3666-13)
- Bilaga 2 SBFs Överklagan 2014-06-17 av MMD dom (Mål M 3666-13)
- Bilaga 3 SBFs yttrande 2015-01-09 till Mark- och miljööverdomstolen (M 5431-14)
- Bilaga 4 SGU, Minnesanteckningar SGUs råd för samhällsbyggnad den 9 mars 2016 (punkt 5, sid 5)
- Bilaga 5 Riksintresseområde Buttle, Gotland – mäktiga kalkstensförekomster, karta sid 2.
- Bilaga 6 SBFs skrivelse 2017-10-03 till SGU
- Bilaga 7 SMA-Avtal 1998 mellan Gotlands kommun och SMA Mineral

Svenska Botaniska Föreningen

Adress/Address
Norbyvägen 18A
SE-752 36 Uppsala
Sweden

Telefon/Telephone
Nat. 018 – 471 28 91
Int. 0046 - 18471 28 91

Website/ E-mail
www.svenskbotanik.se
info@svenskbotanik.se